

no és 'camí' sinó «borde exterior de las acequias» (*rašif* també en *RMa*). L'acc. 1 de Lopes, possiblement seria genuïna en àrab, car s'hi troba com a verb, en el sentit de pavimentar (suposo que és el que dona *RMa* com a verb en II i V forma (p. 626), i d'aquí pot venir el sic. i calabr. *balata* 'llosa' (Steiger, *Contr.*, 158, 313).

Completem encara tot això amb algunes addicions. De l'acc. 1 de Lopes: *bilâta* 'llosa plana', en el grec islamitzat Iaqt (c. l'a. 1200, De Goeje, *Selected Ar. Geogr. Lit.*, pp. 64.4 i 112). *El Balate* carrer i barri als afores de Sangüesa (1.ª Reun. de Top. Piren., 210), que es pot afegir a l'acc. 'camí, calçada'. °*Ajn al-balât* font a Jaén, coberta d'una volta de construcció antiga (Al-Himyari Ss. XIII-XV, segons Levi-Provençal, p. 88) i en pl. *balâtât* parlant de les naus de la mesquita de Córdoba (ibid. 188), el qual suposa *balâta* com sing., corroborant l'acc. 3 de D. Lopes.

¹ Silveira es proposa refutar la tesi del bon arabista portuguès David Lopes; i una part dels NLL portuguesos li donen la raó. Com a romanista, Silveira va ben informat, però en la part aràbiga es demostra insuficient. Confon el *š* amb el *θ*, i en rebutjar l'etimologia PALATUM no s'adona que aquest mot passà a l'àrab d'Orient per conducte grec (παλάτι) i ja abans de Mahomet; com ho comproven també les dades orientals aportades per Simonet (*Gloss. s. v. palath*).

ALBANYA

El poble al fons de la gorja de l'alta Muga, entre la Mare de Déu del Mont i l'alta vall de Maçanet i Cabrenys.

PRON. POP. *albənyá* Maçanet (1920), St. Aniol d'Aguja (1932), Bassegoda (1934), Llorona (1964). Gentili *albənyənəŋs* Maçanet (1920).

DOC. ANT. «Villare Albaniano» 869 (Monsalv. VII, 10). «In valle Albanianum» 957 en l'acta de consagració, citant-ne les afr. *Pugo Rotundo*, *Monte Canudo*, *Torrente Manivulo* [l'alt *Manol*], *Mazanedo*, i rio *Curçabeli* [el de *Corsavell*] i flumen *Sambuca* [la *Muga*] (*Marca Hi.* 875); «cella Albaniane» en butlla papal de 1011 (*Marca Hi.* 990); *Albaniano* 1158; *Albeyano* 1362 (*Alsius* 94; Monsalv. XVII, 281). És menys segura l'atribució d'un «villare Albinianum» de 844, que li fa la *Hist. Lgd.* II, i d'un «villari Albaniano» de 881 que li atribueix sense context Alart (*Cart. Rouss.* 8), car els benedictins de Dom Vaissète, i Alart, tenien coneixement ben poc segur dels fets i noms de l'Emp. i Gxa., mentre que Monsalv., Alsius i els secretaris de Marca disposaven sobre això de coneixements consumats; car, per més que els historiadors l'lgd. es fixin en el fet que es tracta del pago Bisuldunensi, això no és gaire concret. Altrament, cf *Cat. Car.* II, 529, on es documenta des de 844, remetent a pp. 5-8, 21 i 31.

M-L. partia del NP II. ALBANUS, -ANIUS (BDC XI, 28), nom ja doc. per Schulze, i ALBANIUS en fonts hispano-romanes (M-L., *Altport.* II, 40); Montoliu pro-

posà ALBINIUS (BDC x, 23), i també Aebischer (*Top.* 60) s'hi decanta, a causa del seu mecànic i crític criteri de la menció escrital més antiga, criteri frèvol als ulls del lingüista, encara que fos segura l'atribució de les mencions de 844 i 881, que és discutible. Tant *Alban(i)us* com *Albin(i)us* han donat una munió de derivs. en -ACUM i en -ANUM a tot el Migdia de França. Com que ALBINUS, amb paper apel·latiu existeix en llatí clàssic i romànic, i almenys en grau molt preponderant, demostra quantitat -INUS, la fonètica fa esperar que donés *Albiny-* també en toponímia (i els NLL occitans aplegats per Skok § 5 ho mostren així i no pas -egn-). *Albin* està documentat en un doc. cat. de l'a. 987, p. p Abadal, *Pall. i Rbg.* 27v.

⁵ La qüestió que aquí ha volgut plantejar Aebischer no era, però, ociosa, encara que en aquest cas concret sigui amb fonaments flacs, i que massa sovint l'atrappem donant massa fe al valor demostratiu de les formes escripturades que arreu existeixen en docs. i còpies medievals. Estudis de conjunt donarien més peu a veure si hi pot haver fluctuació, o si més aviat hem de mirar els noms en -INIANU i en -ANIANU com a compartiments estancs; que més aviat sembla allò, tot i mantenir en conjunt la norma distintiva, combatent el menyspreu que ell afecta per les lleis fonètiques, que l'ha conduït massa sovint a tesis falses o engrunables. Bé sembla cert, però, que bastantes vegades es passà d'un a l'altre; car hi ha força excepcions en què sembla ben provada la substitució d'*-inyà*, -nyana per -anyà, -na; anticipant l'examen detingut i crític que farem individualment, veiem amb aquest sentit els casos de *Fustanyà* [-iniano molt repetit des de 839], *Frontanyà* en lloc de FRONTINIANUM [839], i altres casos no sempre tan clars, però tanmateix amb raons bones o almenys argumentables tendint al mateix: en *Ventinyac*, *Balenyà*, *Martanyà*, *Marcinyac* / *Marçanyac*, *Sa(u)vanyà* / *Saug-*, *Saranyana* i encara alguns altres molt més dubtosos (però amb l'escrúpol d'estar ben poc estudiats). En conclusió és clar almenys —i així com així, cosa racional a priori— que no hi havia aquí una membrana sense osmosi. El cas present, al principi de l'ordre alfabètic de la nostra obra, era el millor punt per deixar assentat que és una finestra que convé deixar entreoberta, sempre i quan resti subjecta a un rigorós escrutini fonètic i crític.

¹⁰ D'ara endavant, doncs, sempre que el cas s'hi presenti, estudiarem a parelles els noms en -ANUM, -ANA, -ACUM, d'arrel en -INU i en -ANU, un darrere l'altre; com que això alhora estalviarà proves i dubtes en el que es refereix al NP radical, fent-ho així no hi haurà més que avantatges, i estalvi d'espai i de repeticions. Comencem, doncs, ara amb la correlativa parella en -IN(I)US.

2) ALBINYANA

Poble important del Baix Penedès, prop del Vendrell, al NO.

DOC. ANT. *Albinana* 1012 (Mas, N. H. XIII, 42);